Cultura | Redacció | Actualitzat el 27/07/2019 a les 11:05

La Vall Fosca homenatja Conxita Grangé, última supervivent catalana dels camps nazis

Filla d'Espui, ha dedicat bona part de la seva vida a explicar la seva experiència a les escoles i a mantenir viva la memòria de les dones deportades

L'homenatge s'ha fet davant de la casa on va néixer | ACN

La Vall Fosca ha homenatjat, aquest divendres, la resistent antifeixista Conxita Grangé, filla d'Espui, al Pallars Jussà. Grangé, que a l'agost farà 94 anys, va ser deportada l'any 1944 al camp de concentració per a dones de Ravensbrück, a Alemanya. Actualment viu a Tolosa de Llenguadoc i és l'última supervivent catalana dels camps de concentració i extermini nazis.

Testimoni de l'acte d'homenatge serà el plafó dels Espais de Memòria Democràtica de Catalunya dedicat a Conxita Grangé que s'ha col·locat davant de la casa on va néixer el 6 d'agost de 1925. A França ha rebut destacades condecoracions, com la Legió d'Honor i la Medalla de la Resistència. Familiars de Grangé han destacat la contribució d'aquesta veïna de la Vall Fosca a la recuperació de la memòria històrica i han dit que ha dedicat bona part de la seva vida a explicar la seva experiència a les escoles i a mantenir viva la memòria de les dones deportades.

L'historiador Josep Calvet ha explicat que Grangé va ser una precursora de la memòria històrica al sud de França. Calvet ha explicat que Grangé es va casar a França i va adoptar el cognom del marit i "sempre ha passat com una deportada francesa". Calvet ha afegit que en realitat va néixer a Espui i "és la darrera catalana que va estar a un camp de concentració".

Contrasta amb la seva tasca pedagògica per explicar els fets que va viure amb l'actitud que tota la vida va adoptar davant de la família. Tots els familiars coincideixen en què a casa mai va voler recordar aquests fets i no en va parlar mai.

La directora general de Memòria Democràtica, Gemma Domènech, ha dit que "sense memòria no hi pot haver justícia" i actes com aquest contribueixen de manera especial a la recuperació de la memòria històrica. Domènech ha explicat que és una iniciativa que ha sorgit de la societat i ha afegit "que és un deure de país tenir presents aquestes persones que van lluitar perquè tos visquéssim en democràcia".

L'acte d'homenatge ha comptat amb la consellera de Justícia, Ester Capella, familiars de Grangé, autoritats i membres de l'Amical de Ravensbrück. Coincidint amb aquest acte al Museu Hidroelèctric de Capdella s'ha programat una exposició de l'Amical de Ravensbrück 'El camp de concentració per a dones de Ravensbrück', que explica la vida al camp a través de plafons i imatges

Imatge de Conxita Grangé de jove. Foto: ACN

Conxita Grangé i Beleta, resistent antifeixista deportada a Ravensbrück

Conxita Grangé Beleta va néixer a Espui, el 6 d'agost de 1925, en una família de vuit germans. A causa d'una malaltia de la seva mare, als dos anys la van portar a casa dels seus oncles: Jaume Beleta ?fill de Casa Antema, de la Plana de Mont-Ros? i Elvira Ibarz, a Tolosa de Llenguadoc, on va viure amb Maria Castelló, filla de l'Elvira, fins a la Guerra Civil (1936-1939), quan la família es va traslladar a Catalunya per lluitar al costat de la República.

Acabada la guerra, la família Beleta va tornar a França i va lluitar amb la Resistència als nazis. Conxita Grangé i Maria Castelló feien d'enllaç amb els guerrillers i els maquis. Conxita Grangé, Maria Castelló i Elvira Ibarz van ser detingudes a Peny, al departament francès d'Arieja, el 24 de maig de 1944. Lliurades a la Gestapo, foren empresonades i torturades a Tolosa de Llenguadoc, des d'on van ser deportades a Alemanya.

Van travessar França de sud a nord amb el tren fantasma, amb set-cents detinguts, en un recorregut de dos mesos sota els bombardeigs aliats i els atacs del maquis. El 9 de setembre van ser internades al camp de concentració de dones de Ravensbrück. Abans de l'alliberament, quan el camp fou bombardejat per l'aviació aliada, van estar setmanes caminant en una marxa de la mort fins que aconseguiren trobar les tropes aliades i, més tard, retornar a França.

Conxita es va establir a Tolosa i es va casar amb Josep Ramos Bosch, un antic guerriller català. Ha rebut destacades condecoracions de la República francesa, com la Legió d'Honor i la Medalla de la Resistència. Ha dedicat bona part de la seva vida a explicar la seva experiència als escolars i a mantenir viva la memòria de les dones deportades. El juliol de 2019 és la darrera supervivent catalana dels camps de concentració i extermini nazis.